

[Hartvig Frisch.]

havde naaet Dybdepunktet i Januar, baade for Bønder og for Arbejdere, gjorde Venstre en stor Gerning, en sand Bedrift i Politik. Det var Kanslergadeforliget, der betød Lock-outens Afbłæsning, New-Zealand-Paritetten for Kronen, Socialreformen, Grundforbedring af Danmarks Jord, Krisefondens Oprettelse, Liv i Byggeriet, Liv i Omsætningen, Planøkonomi for Sukker, Kartoffler, Korn, Fløsk, Kød, og Grundlaget for de nye Handelstraktater. Det var i egentlig Forstand Samarbejde mellem Arbejder og Bonde. Men Venstre forstod ikke, at Betingelsen for, at Partiet kunde høste Fordel af denne Bedrift, var, at Partiet stod ved sine egne Gerninger, men fra det Øjeblik, da Madsen-Mygdal havde forladt denne Bygning, var Venstre behersket af det, som den højtærede Finansminister forleden kaldte dets Livsløgn. Partiet var selv gaaet ind for Statsstøtte til Landbruget og for Planøkonomi, men alligevel vilde man fortsætte den gamle Lektie om Liberalismen.

For nu rigtig at vise, hvad Liberalismen var, da den endnu eksisterede her i Landet, vil jeg gerne fremmane en Skikkelse, som i sin Tid havde Sæde her i dette høje Ting — jeg tænker paa det tidligere ærede Medlem Hr. Pinstrup, eller skal jeg sige det, han hed herinde: gamle Pinstrup. I en Debat, der førtes her den 14. Juli 1927, udtalte han, vendt imod det daværende ærede Medlem Hr. Stauning, der havde sagt, at Landbruget krævede Beskyttelse for dets Markeder:

„Det forekommer mig, at det er en ganske gaadefuld Udtalelse. . . . Er det Indlandets Marked, vi kræver beskyttet? Jeg ved ikke af, at noget saadant foreligger, at vi har krævet, at Borgerne her i Landet skulde betale mere for Landbrugets Varer, end vi faar for dem, vi sender ud af Landet. . . . Er det Udlandets Markeder, vi forlanger, de skal beskytte? Nej, det er det heller ikke. Vi har været vant til — og det maa vi fremdeles gøre — at tage den frie Konkurrence op ude paa Verdensmarkedet med Lande, der er i Stand til at præstere en billigere Produktion, end vi kan her hjemme, med Lande, der har frugtbarere Jord, billigere Jord, billigere Arbejds-kraft, end vi har her i Landet. Vi har taget Konkurrencen op“.

Ja, det var Liberalisme. Hvad gamle Pinstrup her forkyndte, det stod han ogsaa inde for, det svarede til det, han var parat til at tage Konsekvenserne af. Saadan lød Liberalismens Ord i 1927, og det var klar

Tale. Men hvilken Plads er der for en saadan Politik nu? — vil jeg spørge det høje Ting. Alle Venstres Krav gaar nu ud paa Prisforhøjelser, paa Bindinger til vore Eksportmarkeder, paa Statsstøtte, ogsaa til den eksporterende Varemengde, for slet ikke at tale om, hvad man kræver for Hjemmemarkedet. Men samtidig hermed sidder Madsen-Mygdal som en Ugle i Venstres Kirketaarn og tuder ved Dag og Nat imod Regeringen og for Liberalismen, altsaa for den økonomiske Liberalisme — som om den eksisterede nogetsteds paa Kloden. Til praktisk Brug paa Møderne og for at dække over den alt for aabenbare Modstrid mellem Ord og Praksis har man saa kastet sig over en evig Kritik af vort Handelsforhold til Tyskland, hvor man paastaar, at vi kunde sælge meget mere, og det prøver man at støtte ude paa Møderne ved at erklære, at der er udstedt for faa Valutaattester. Naar man saa fra vor Side forklarer, at de ubenyttede Valutaattesters Tal er saa og saa stort, kan man altid sige, at det saa ikke er de rigtige Attester, der er udstedt, og saa gaar Ballonen den ene Gang efter den anden, uden at der kommer noget som helst Resultat ud af det.

Men det, man maa sige med Hensyn til Spørgsmaalet om Liberalisme, er dette: ogsaa denne Tysklandstraktat med dens Clearingkonto o. s. v. er et Led i den Planøkonomi, som den nye Tid nødvendiggjorde, ganske som Englandstraktaten med dens Bindinger og Forpligtelser med Hensyn til vore Køb i England. Der er i de sidste Dage rundt omkring paa vore Pladser lagt en Oversigt fra det engelsk-danske Selskab over, hvordan Tallene stiller sig for Danmarks Handel med England, og det viser sig, at vi nu er rykket frem til blandt de europæiske Kunder, henholdsvis for Eksport og Import, at være henholdsvis den næstbedste og den trediebedste. Et Land som Danmark med ikke engang 4. Millioner Indbyggere, hvordan er det sket? At vi har haft en stor Eksport tidligere, det vidste vi alle, men hvordan er det sket, at vi med vor Import fra England har kunnet rykke op paa den Plads? Det er sket ved Valutacentralen og har alene været muliggjort derigennem; derved alene har man kunnet sikre den kæmpemæssige Eksport til England. Og saa alligevel fører man fra Partiet Venstre en Agitation, hvor man udelukkende vil tale om Tysklandstraktaten og bilder Befolkningen ind, at der slet ikke er noget som helst Spørgsmaal eller Problemer med Hensyn til vore Forpligtelser over for England. Naar Venstres Politik hviler paa vore Handels-